

[Práce a mzda \(/\)](#) [Pracovní úrazy \(/kategorie/pracovni-urazy\)](#)

Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - XIII. Zavalení cizí osoby při bouracích pracích (/clanky/kazuistiky-pracovnich-urazu-nehod-vzniklych-pri-vykonu-prace-xiii-zavaleni-cizi-osoby-pri)

[PRACOVNÍ ÚRAZY \(/KATEGORIE/PRACOVNI-URAZY\)](#)

Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - XIII. Zavalení cizí osoby při bouracích pracích

31. 1. 2020 [JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA\(/autori/judr-petr-kozmin-llm-mba\)](#)

Na základě bezpečnostních předpisů platí, že zaměstnavatel je zodpovědný za bezpečnost a ochranu zdraví nejen svých zaměstnanců, ale i jiných fyzických osob, které se mohou za určitých okolností vyskytovat na jeho pracovištích. A tak se občas stane, že dojde k újmě na životě a zdraví i cizí kolemjdoucí osoby, která se například neplánovaně ocitne v prostoru, kde jsou prováděny stavební práce, a toto staveniště je z pohledu bezpečnosti práce nedostatečně zajištěno.

Popis události

Popisovaná událost se stala v roce 2018 na stavbě v jednom menším městě, kde probíhaly demoliční práce pod vedením stavbyvedoucího Roberta a dvou zaměstnanců Alexandra a Karla. Bylo prováděno strojní urání za pomoci kolového bagru, které prováděl stavbyvedoucí Robert.

Alexandr a Karel měli za úkol tento ohrožený prostor zajišťovat střežením. Z nezjištěných důvodů se při této činnosti sesunula boční zeď, která zavalila pana Jaroslava, který stál u této zdi z druhé strany a vykonával tam svou potřebu. Pan Jaroslav byl v tento inkriminovaný den se svojí manželkou v **uvedeném** městě nakupovat, a to jej stálo život. Jaroslav při zavalení zdi utrpěl rozsáhlá zranění, kterým při převozu do nemocnice podlehl.

Postup a výsledky šetření

Při znaleckém zkoumání bylo zjištěno, že na základě smlouvy o dílo, která byla uzavřena mezi městem a stavební firmou, probíhaly práce na odstranění objektů skladu a garáže. Podle smlouvy měla demolice probíhat podle tzv. dokumentace bouracích prací, kterou zpracoval odpovědný projektant. V rámci zkoumání bylo posuzováno, zda dotčená stavební firma byla oprávněna k provádění této stavební činnosti podle živnostenského zákona (/predpisy/4551991-sb). Bylo zjištěno, že stavební firma byla oprávněna k "Provádění staveb, jejich změn a odstraňování". Jako odpovědný zástupce za tuto živnost byl uveden pan Milan. Pan Milan byl i autorizovanou osobou, tedy byl odpovědnou osobou za "Provádění staveb, jejich změn a odstraňování." Právě on měl být správně pověřen výkonem pozice stavbyvedoucího, a nikoliv pan Robert, který pro tuto činnost nebyl kvalifikován (autorizován).

Zde je nasnadě pochybení stavební firmy, která měla za povinnost zabezpečit odborné vedení této demoliční činnosti kvalifikovanou (autorizovanou) osobou, tedy stavbyvedoucím. Podle stavebního zákona (/predpisy/1832006-sb), má právě stavbyvedoucí odpovědnost za

zajištění BOZP: "Stavbyvedoucí je mj. povinen řídit provádění stavby v souladu s rozhodnutím nebo jiným opatřením stavebního úřadu a s ověřenou projektovou dokumentací, zajistit dodržování povinností k ochraně života, zdraví, životního prostředí a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů, zajistit řádné uspořádání staveniště a provoz na něm a dodržení obecných požadavků na výstavbu, popřípadě jiných technických předpisů a technických norem."

Podle vyjádření stavební firmy byl jako stavbyvedoucí určen pan Robert, který byl nekvalifikovanou osobou, neboť nebyl držitelem potřebné autorizace. Na základě těchto zjištění tak vyšlo najevo, že uvedená stavební firma nebyla vůbec oprávněna k provádění těchto bouracích prací.

Pro provádění výše uvedených demoličních prací byla zpracována projektová dokumentace odpovědným projektantem a rovněž byly stanoveny stavebním úřadem podmínky pro odstranění stavby. Součástí stavební dokumentace byl i technologický postup bouracích prací, který obsahoval zásady pro jejich provádění. Mimo jiné bylo určeno, že pozemek, kde budou prováděny bourací práce, bude zabezpečen pomocí oplocení z mobilních plotových panelů se spojovacími prvky a po dokončení prací bude toto oplocení odstraněno. Dále bylo stanoveno, že je nutné bezpodmínečně dbát na zajištění BOZP, používání osobních ochranných pracovních prostředků a také že budou bourací práce provádět pouze řádně zaškolení pracovníci. Ve schválené dokumentaci bylo stanoveno, že za provedení jejich proškolení a za dodržování předpisů BOZP je zodpovědný stavbyvedoucí.

Nakonec však došlo k tomu, že bourací práce byly prováděny v rozporu s rozhodnutím stavebního úřadu a v rozporu s projektovou dokumentací. Pověřený nekvalifikovaný stavbyvedoucí pan Robert svévolně rozhodl, že ochrana okolí staveniště bude prováděna pouze střežením dvěma pracovníky místo toho, aby bylo instalováno oplocení. Toto rozhodnutí provedl, aniž by si vyžádal změnu projektové dokumentace a schválení této změny stavebním úřadem. Bourací práce navíc byly prováděny tak, že pověřený stavbyvedoucí pan Robert sám vykonával činnost při řízení kolového bagru, prováděl strojní bourání a nemohl se tak vůbec věnovat důslednému dodržování technologického postupu a zajištění BOZP. Další dva pracovníci Karel a Alexandr měli za úkol vykonávat střežení ohroženého prostoru. Tuto činnost však nevykonávali řádně, což dokládá skutečnost, že se do ohroženého prostoru dostal pan Jaroslav.

Znalcem bylo zkoumáno i to, zda byly všechny dotčené osoby zdravotně a odborně způsobilé pro provádění bouracích prací. Pan Robert byl zdravotně způsobilým pro druh práce vedoucí, jeřábník, vazač, řidič. Z hlediska své odbornosti byl držitel osvědčení pro obsluhu kolového bagru a absolvoval školení zaměstnanců v oblasti BOZP. Dokumentace tohoto školení však nepotvrzovala nic o tom, že byl Robert proškolen pro provádění stavebních (bouracích) prací. Z hlediska BOZP tak nebylo možné Roberta považovat za dostatečně kvalifikovaného pro provádění bouracích prací. Pan Karel byl podle lékařského posudku zdravotně způsobilým pro výkon práce dělníka v kovošrotu, demolice a přípravné práce pro stavby. Absolvoval vstupní školení BOZP, ale to se netýkalo provádění stavebních (bouracích) prací. Ani pan Karel tedy nebyl z hlediska BOZP dostatečně kvalifikován pro výkon své pracovní činnosti.

Průběh nehody

Kolemjdoucí pan Jaroslav se dostal do ohroženého prostoru, kde byly prováděny demoliční práce, neboť tento prostor nebyl ze strany pracovníků pana Alexandra a Karla, kteří prováděli demoliční práce, řádně zajištěn a nebyl ani řádně střežen. Tak došlo k tomu, že při nedostatečném zajištění a prováděném strojním bourání za pomoci kolového bagru, který obsluhoval pan Robert, se z nezjištěných příčin sesunula boční zeď, která zavalila pana Jaroslava, a způsobila mu četná zranění neslučitelná se životem.

Co a kdo porušil z hlediska předpisů BOZP

- 1 Stavební firma byla oprávněna k provádění stavební činnosti na základě zákona č. 455/1991 Sb. ([/predpisy/4551991-sb](#)), o živnostenském podnikání (živnostenský zákon ([/predpisy/4551991-sb](#))), v platném znění. Při vlastní realizaci této činnosti však nedošlo ve smyslu ustanovení § 160 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb. ([/predpisy/1832006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-160](#)), k zabezpečení odborného vedení provádění této činnosti stavbyvedoucím, tedy fyzickou osobou, která získala oprávnění (autorizaci) k jejímu výkonu podle zvláštního právního předpisu, zákona č. 360/1992 Sb. ([/predpisy/3601992-sb](#)). Stavební firma tedy nezajistila odborné vedení provádění bouracích prací.
- 2 Před zahájením bouracích prací došlo ze strany stavbyvedoucího Roberta ke změně ve schválené dokumentaci bouracích prací, aniž by

tato změna byla po vyjádření odpovědného projektanta schválena. Pan Robert svévolně změnil způsob zabezpečení staveniště (místo oplocení rozhodl o střežení). Tím došlo k porušení § 160 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb. (</predpisy/1832006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-160>), ustanovení § 17 odst. 3 vyhlášky č. 268/2009 Sb. (</predpisy/2682009-sb/text?effect=31-12-9999#ss-17>), a nařízení vlády č. 591/2006 Sb., Příloha č. 3 (</predpisy/5912006-sb>), článek XII, bod 1.

- 3** Zaměstnavatel nedodržel ustanovení § 103 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb. (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-103>), zákoník práce, když připustil, aby jeho zaměstnanci vykonávali práce, jejichž náročnost neodpovídala jejich schopnostem, a ustanovení § 103 odst. 2, když nezajistil zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění BOZP, týkající se provádění stavebních prací. Zaměstnanci tak nebyli dostatečně kvalifikováni pro tuto činnost.

Kdo byl odpovědný za úraz pana Jaroslava

V oblasti BOZP dle ustanovení § 106 odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb. (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-106>), zákoník práce, mj. platí, že zaměstnanec je povinen dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění BOZP, s nimiž byl řádně seznámen. Zaměstnanci Robert, Karel a Alexandr však nebyli ze strany zaměstnavatele řádně proškoleni ani seznámeni s těmito předpisy a pokyny.

Znaleckým zkoumáním bylo zjištěno, že za zajištění BOZP a úraz pana Jaroslava byl odpovědný zaměstnavatel, kterého v inkriminovanou chvíli reprezentoval pan Milan, jenž byl odpovědný v předmětu podnikání stavební firmy: "Provádění staveb, jejich změn a odstraňování" (neurčení kvalifikovaného stavbyvedoucího, neproškolení zaměstnanců v oblasti BOZP apod.).

Jaká ponaučení si vzít na závěr

Nezapomínat na zdravotní způsobilost zaměstnanců a jejich kvalifikaci pro provádění konkrétní činnosti.

Stavební činnost provádět pod vedením stavbyvedoucího, který zodpovídá za zajištění BOZP a musí být autorizovanou osobou.

Stavební činnost provádět v souladu s rozhodnutím nebo jiným opatřením stavebního úřadu a s ověřenou projektovou dokumentací.

Musí být dodrženy obecné požadavky na výstavbu, popřípadě jiné technické předpisy, technické normy, technologické postupy a předpisy k ochraně života, zdraví, životního prostředí a bezpečnosti práce, vyplývající ze zvláštních právních předpisů.

Pozor na ohrožený prostor a na jeho zajištění proti vstupu nepovolaných fyzických osob.

[Vytisknout celý článek](#)

[Stáhnout článek jako PDF\(/print/pdf/node/10649\).](#)